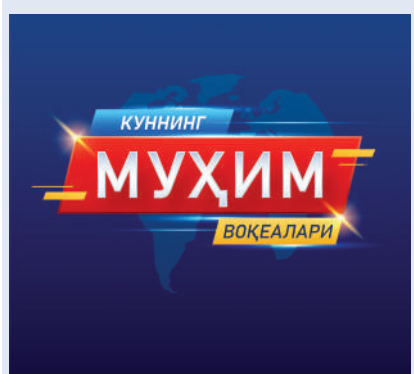

Туркиянинг Хатай вилоя-тида «Бир илди, бир маъ-рифат: Ўзбекистон – Туркия дўстлик кўприги» халқаро форуми ўз ишини бошлади.

Ташқи ишлар вазири Бах-тиёр Саидов Дания Ташқи ишлар вазири Ларс Лёкке Расмуссен билан учрашди. Икки томонлама муносабат-ларни янада ривожлантириш истиқболлари муҳокама қи-линди.

Миграция агентлиги ди-ректори Муҳсинхўжа Абду-рахмонов Италиянинг мам-лакатимиздаги Фавқулодда ва мухтор элчиси Гвидо Де Санктис билан учрашди. Унда Италиядаги Ўзбекистон фуқароларини ишга жой-лаштириш, тиббиёт йўналиш-ида кадрларни тайёрлаш ва мавсумий бандлик соҳа-сидаги ҳамкорликни ри-вожлантириш масалалари муҳокама қилинди.

Мамлакатимизнинг Гер-маниядаги элчихонасида Ўз-бекистон – Германия иқтисод-дий ҳамкорлигининг бугунги ҳолати ва уни ривожланти-ришнинг устувор йўналиш-ларига бағишланган мулоқот бўлиб ўтди.

Францияда бўлиб ўтган Халқаро стандартлаштириш ташкилоти (ISO) Бош ассам-блеяси йиғилиши доирасида Ўзбекистон ва Буюк Брита-ния вакиллари ўртасида уч-рашув ўтказилди.

Тоғ-кон саноати ва геоло-гия вазири Бобур Исломов Туркиянинг «Nakkaş Holding» компанияси бош директори Меҳмет Али Исламоғлу бош-чилигидаги делегация билан учрашув ўтказди.

Давлатимиз раҳбари-нинг жорий йил 2 октябр-даги «Ўзбекистонда Хитой Халқ Республикасининг Ляо-нинг педагогика универси-тети филиалини ташкил этиш тўғрисида»ги қарорига асо-сан Хоразм вилоятида Ляо-нинг педагогика универси-тетининг Ўзбекистондаги филиали ташкил этилади.

Танзаниянинг Аруша шаҳридаги Халқаро анжуман-лар маркази (AICC)да Парла-ментлараро иттифоқ (ПИ) Ассамблеясининг 153-сес-сияси бўлиб ўтмоқда. Тад-бирда иштирок этиш учун Ўзбекистон Олий Маж-лиси Сенати Раиси Танзила Норбоева бошчилигидаги расмий делегация ҳам Тан-занияга ташриф буюрган.

Фаргона вилоятида Ўз-бекистон Республикаси ва Россия Федерацияси ҳудуд-лари Кенгазининг III йиғи-лиши доирасидаги тадбир-лар бошланди.

«Navoiyuran» давлат кор-хонасида коррупцияга қарши бошқарув тизимини халқаро стандарт талаби асосида та-комиллаштириш борасида изчил ишлар амалга оши-рилмоқда. Яқинда ушбу кор-хона ISO 37001:2025 «Кор-рупцияга қарши курашиш менежмент тизими» халқаро стандарти жорий этилган-лиги тўғрисидаги сертифи-катни қўлга киритди.

5 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Прези-денти Шавкат Мирзиёевнинг Тожикистон Республи-каси Президенти Эмомали Раҳмон билан телефон орқали мулоқоти бўлиб ўтди.

Президент Шавкат Мирзиёев нефть ва газ тармоғида амалга оширилаётган йирик лойиҳалар юзасидан тақдимот билан танишди.

Yurt taraqqiyoti yo'lida birlashaylik!

Ishonch

Gazeta 1991-yil 21-martdan chiqq boshlagan

O'zbekiston kasaba uyushmalari Federatsiyasi nashri

ФОТОЭТЮД

Олтин Ўзбекистон
типури бу кун,
Бир нари фаслнинг
огушида маст.

Абдулла ОРИПОВ

Эъзога УМУРЗОҚОВА олган сурат

ПРЕЗИДЕНТ ШАВКАТ МИРЗИЁЕВНИНГ ЯПОНИЯДА
БЎЛИБ ЎТГАН XX ЁЗГИ ОСИЁ ЎЙИНЛАРИДА
ИШТИРОК ЭТГАН ЎЗБЕКИСТОН СПОРТ
ДЕЛЕГАЦИЯСИ АЪЗОЛАРИГА ТАБРИГИ

Батафсил
танишиш
учун ушбу
QR кодни
сканер
қилинг:

ОЛТИН КУЗНИНГ ОЛТИН ЗАФАРЛАРИ

ЁРУҒ ЮЗ, ЁРҚИН ҒАЛАБАЛАР БИЛАН...

Япониянинг Аичи ва Нагоя шаҳарларида ўтказилган XX Осие ўйинларида Ўзбекистон спортчилари 21 та олтин, 25 та кумуш ва 24 та бронза, жами 70 та ме-далга сазовор бўлиб, 45 мамлакат орасида фахрли бешинчи ўринни эгаллади.

Осие Олимпия кенгаши шафелигида ўтказилган Осие ўйинларида қитъанинг 45 давлатидан 11 минг нафарга яқин спортчи иштирок этди. 16 кун давом этган мусобақалар спортнинг 43 тури ва 71 та йўналиши бўйича ўтказилиб, унда спортчилар 469 та баҳсда жами 1 минг 407 та медаль учун рақобат-лашди.

Тўрт йилликнинг энг нуфузли комплекс ўйинла-рида Ўзбекистон делегацияси спортнинг 42 тури бўйича баҳсларга киришди. Шундан 36 таси олимпия, 6 таси ноолимпия спорт турларидир. Миллий терма

жамоаларимиз таркибида 396 нафар спортчи – 224 нафар эркек ва 172 нафар аёл мамлакатимиз шара-фини ҳимоя қилди.

Бу галги Осие ўйинларида 28 мамлакат вакил-лари олтин медални қўлга киритган бўлса, 37 та давлат спортчилари камда битта совринли ўрин соҳиби бўлди. Япониядаги мусобақалар давомида бир қатор спорт турлари бўйича 89 та Осие ре-корди янгиланди. Шунингдек, 54 та жаҳон, 212 та Осие ўйинлари рекорди ва 11 та жаҳон ўсмирлар рекорди қайд этилди.

Қувонарлиси, ушбу рекордчилар орасида ўз-бек полвони ва мергани ҳам бор. Жумладан, қитъа ўйинларида оғир атлетика бўйича эр-каклар ўртасида 110 килограмм вазнда ишти-рок этган ҳамюртимиз Акбар Жўраев олтин медалга эга чиқди. У даст кўтаришда аввал 190 килограмм оғирликни ўзига бўйсунди-риб, Осие ўйинлари рекордини, учинчи ўри-нишда эса 197 килограмм натижа қайд этиб, жаҳон рекордини янгилади. Уқ отиш баҳсла-рида Владимир Свечников 10 метр масофадан пневматик тўппончадан отиш дастурида 244,3 очко жамғариб, Осие ўйинлари рекордини ян-гилади. Ушбу натижа унга олтин медални ҳам тақдим этди.

Осие ўйинларида ҳамюртларимиз Эрон, Таиланд, Қозоғистон, Хитой Тайпейи, Бахрайн, Шимолий Ко-рея, Гонконг, Индонезия, Қатар, Сингапур, Малайзия, Вьетнам, Кувайт каби спорт соҳасида ривожланган давлатларни ортада қолдирди. Умумжамоа ҳисобида Хитой Халқ Республикаси, Япония, Жанубий Ко-рея ва Ҳиндистондан кейин фахрли бешинчи ўринни эгаллаб, Ўзбекистон спорти тарихида яна бир ёрқин саҳифа очди.

САМАРҚАНДДАН ТОШКЕНТГАЧА

янги электр
узатиш тармоғи
қурилмоқда

Нуробод туманида 1000 МВт қувватли қуёш фотозлектр станцияси, 1336 МВт соатлик электр энергиясини сақлаш тизими, шунингдек, янги 500 кВ ва 220 кВли электр узатиш тармоқлари қурилмоқда.

Энергетика вазирлиги-нинг хабар қилишича, Саудия Арабистонининг «Асва» компанияси билан ҳамкорликда амалга оши-рилаётган йирик энергетика лойиҳасининг муҳим қисми Нуробод туманидан Тош-кент вилоятидаги «Халқа» нимстанциясигача бўлган 350 километр узунликдаги икки занжирли 500 кВли электр узатиш тармоғи бўлиб, у Са-марқанд, Жиззах, Сирдарё ва Тошкент вилоятлари ҳудуди-дан ўтади.

Нуробод – Тошкент «Халқа» электр узатиш тармоғи қу-рилишини 2028 йилнинг би-ринчи чорагигача якунлаш ре-жалаштирилган. Шунингдек, лойиҳа доирасида яна 150 ки-лометр узунликдаги 220 кВли электр узатиш тармоғи барпо этилмоқда. Ҳозирда бу қури-лишининг 50 фоизи якунланган бўлиб, уни 2027 йил май ойида тўлиқ битказиш мўлжаллан-моқда. Натижада лойиҳа дои-расида жами 500 километр электр узатиш тармоғи барпо этилади.

Статистика
ШИФОХОНАЛАР
КЎПАЙМОҚДА

Миллий статистика қўмитаси маълумотларига кўра, 2026 йил 1 январь ҳолатига Ўзбекистонда фаолият юритаётган шифохоналар сони **1 987** тани ташкил этган.

Бу кўрсаткич 2024 йилга нисбатан **15** тага кўпайган.

шифохоналар сони
(2026 йил 1 январь ҳолатига)
1 987 та

2024 йилга нисбатан **15** тага кўпайган.

1 384 та
шифохона кичик тадбиркорлик (бизнес)
субъекти ҳисобланади.

8 912 та
амбулатория–поликлиникаси
фаолият юритиб, шундан
5 929 таси кичик тадбиркорлик (бизнес)
субъекти ҳисобланади. Уларнинг сони 2024
йилга нисбатан **805** тага кўпайган.

Шифохона муассасаларининг
ҳудудлар кесимидаги сони:

- Қорақалпоғистон Республикаси – 62 та;
- Андижон вилояти – 265 та;
- Бухоро вилояти – 135 та;
- Жиззах вилояти – 71 та;
- Қашқадарё вилояти – 137 та;
- Навоий вилояти – 45 та;
- Наманган вилояти – 201 та;
- Самарқанд вилояти – 194 та;
- Сурхондарё вилояти – 96 та;
- Сирдарё вилояти – 48 та;
- Тошкент вилояти – 146 та;
- Фарғона вилояти – 246 та;
- Хоразм вилояти – 84 та;
- Тошкент шаҳри – 240 та.

Ўзбекистон касаба
уюшмалари
Федерациясида
куну тун фаолият
кўрсатадиган

1211

рақамли «Ишонч телефони», яъни
«Call-center»га мамлакатимизнинг турли
ҳудудларида, олис ва чекка қишлоқларида
яшаётган хотин-қизлар ўз муаммолари бўйича
исталган вақтда мурожаат қилишлари мумкин.

https://t.me/ishonchuz_official

facebook.com/ishonchofficial.uz

ishonch1991@yandex.uz

www.ishonch.uz

ДЎСТЛИК ВА ҲАМКОРЛИК РИШТАЛАРИ МУСТАҲКАМЛАНМОҚДА

Ўзбекистон ва Тожикистон азалдан бир-бирига қўшничилик, дўстлик, қардошлик ва ўзаро ҳурмат ришталари билан чамбарчас боғланган. Кейинги йилларда бу икки давлат ўртасидаги халқаро муносабатлар барча соҳалар қатори меҳнат-кашлар манфаатларини ҳимоя қилиш, қасаба уюшмалари фаолиятини такомиллаштириш ва ўзаро тажриба алмашиш йўналишларида ҳам изчил ривожланиб бормоқда. Бунда икки давлат қасаба уюшмалари ўртасида имзоланган келишув ва ҳамкорлик меморандумлари дастуриламал бўлмоқда.

Жорий йилнинг 6 январиди Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Сурхондарё вилояти кенгаши ҳамда Тожикистон мустақил қасаба уюшмалари Федерациясининг Хатлон вилояти кенгаши ўртасида 2026 йилга мўлжалланган йўл харитаси имзоланиб, унда қасаба уюшмалари фаолиятининг турли йўналишларида ўзаро тажриба алмашиш, меҳнаткашларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш борасидаги ишларни ўрганиш, тармоқ қасаба уюшмалари билан ҳамкорлиқни кучайтириш, семинар ва ўқув тадбирларини ташкил этиш каби муҳим вазифалар белгилаб олинган эди.

Йўл харитасига киритилган вазифалар ижросини таъминлаш, қўшни давлат қасаба уюшмалари фаолияти билан яқиндан танишиш ҳамда тажриба алмашиш мақсадида яқинда Тожикистонда сафарда бўлди. Шу аснода ҳар томонлама ҳамкорлиқнинг бугунги ҳолати, қасаба уюшмалари олдида турган муҳим вазифалар ва келгусидаги режалар хусусида фикр алмашди. Хатлон қасаба уюшмалари ташкилотининг иш тажрибаси билан танишишдан ташқари, ҳудуддаги тарихий, маданий ва сайёҳлик объектларини зиёрат қилди.

Ташриф давомида икки давлат ка-

саба уюшмалари ўртасидаги ҳамкорликни янада мустаҳкамлаш, ўзаро тажриба алмашиш ҳамда фаолиятнинг турли йўналишларида биргаликдаги саъй-ҳаракатларни кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Хусусан, бугунги кунда қасаба уюшмалари олдида турган энг муҳим вазифалардан бири – ходимларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва ижтимоий манфаатларини ишончли ҳимоялаш. Бу борада халқаро тажриба алмашиш, илғор усулларни ўрганиш ва уларни амалиётга татбиқ этиш муҳим аҳамият касб этади. Сурхондарё ва Хатлон ҳудудлари қасаба уюшмалари ўртасида йўлга қўйилган ҳамкорлик ана шу эзгу мақсадларга хизмат қилиши билан аҳамиятлидир.

Қобил БОБОЛОВ,
Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Сурхондарё вилояти кенгаши раиси ўринбосари

БУНЁДҚОРЛИК

ЎҚИШ БИЛАН АМАЛИЁТ УЙГУНЛАШГАН ДАРГОҲ

Ангрен шаҳрида Кимё ва фармацевтика sanoati ходимлари қасаба уюшмаси тизимидаги 4-техникумнинг янги биноси фойдаланишга топширилди.

Шу муносабат билан бўлиб ўтган тадбирда Тошкент вилояти ҳокими Зойир Мирзаев, «Ўқимёсаноат» АЖ раиси Одил Темиров, «Birinchii rezinotexnika zavodi» МЧЖ ХК директори Ғулмўжон Ибрагимов, Кимё ва фармацевтика sanoati ходимлари қасаба уюшмаси Республика кенгаши раиси Нигора Алимджанова ва бошқалар иштирок этдилар.

Сўзга чиққанлар замонавий техникум бугун фақат дарс ўтиладиган бино эмас, балки ёшларнинг касбий салоҳиятини рўёбга чиқарадиган, уларни ҳақиқий иш муҳитига тайёрлайдиган муҳим таълим маскани эканини таъкидладилар.

Янги бино 855 ўқувчи мўлжалланган бўлиб, ўқув устаконлари, фаоллар ва спорт зали, ётоқхона ҳамда ошхонадан иборат. Таалабалар учун барча шарт-шароитлар яратилган. Айниқса, «Birinchii rezinotexnika zavodi» МЧЖ ХК билан ҳамкорликда дуал таълим тизими йўлга қўйилгани ёшлар учун катта имкониятдир. Бундай ёндашув ёшлар келгусида ўз касбининг етук мутахассиси бўлиб шаклланишига хизмат қилиши шубҳасиз.

Шавкат ТОИРОВ,
Кимё ва фармацевтика sanoati ходимлари қасаба уюшмаси Республика кенгаши мутахассиси

МУСОБАҚА

КИБЕРСПОРТДА КИМ ҒОЛИБ?

Навоийда киберспорт бўйича «Қасаба уюшмаларининг ёшлар кубоги» мусобақаси ўтказилди. Унда 12 та жамоа иштирок этди.

Тадбир аввалида Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Навоий вилояти кенгаши раиси Назира Тоғаева сўзга чиқиб, барча иштирокчиларга омад тилади.

Қизгин ва мurosасиз кечган баҳсларда ҳамжиҳатлик билан ҳаракат қилган жамоалар ғолибликни қўлга киритди. «Навоий ИЭС» АЖнинг «Dark Legends» жамоаси биринчи, «Худудгаз Навоий» АЖнинг «Fige» жамоаси иккинчи, «Қизилқумцемент» АЖнинг «Бургутлар» жамоаси учинчи ўринни эгаллади.

Иштирокчиларга эсдалик совғалари топширилди.

Дилафрўз ўРОЗОВА,
Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Навоий вилояти кенгаши раисининг ёшлар масалалари бўйича маслаҳатчиси

ТАДБИР

ХОТИН-ҚИЗЛАР УЧУН ИМТИЁЗЛАР КЎП

Фарғона вилоятидаги «Ав-тоойна» МЧЖда хотин-қизлар комиссиясининг йиғилиши бўлиб ўтди. Унда иш берувчи ва маъмуриятнинг масъул вакиллари, шунингдек, Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерацияси вилоят кенгаши фаоллари қатнашдилар.

Айтиш лозимки, муас-сада меҳнат қила-ётган ишчи-ҳодимлар учун муносиб ва хавфсиз меҳнат шароитларини таъминлашга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Айниқса, хотин-қизларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимояси борасидаги ишлар таҳсинга лойиқ.

Тадбирда дастлаб комиссия фаолиятига оид ҳисобот тингланди. Унда ўтган давр мобайнида хотин-қизларнинг меҳнат ва ижтимоий ҳуқуқларини таъмин-

лаш, уларни қўллаб-қувватлаш, соғломлаштириш, иш шароитларини яхшилаш борасида амалга оширилган тадбирлар ҳақида батафсил маълумот берилди.

Муҳокамалардан сўнг комиссия раиси ва аъзоларининг янги таркиби сайланди. Уларнинг зиммасига мурожаат ва тақлифларни мунтазам ўрганиш, аёл ҳодимларнинг меҳнат ҳуқуқлари ва қонуний манфаатларини таъ-

минлашга ва мавжуд муаммоларни ҳал этишга кўмаклашиш каби вазифалар юклатилди.

Муқаддасхон АБДУЛЛАЕВА,
Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Фарғона вилояти кенгашининг хотин-қизлар комиссияси раиси

СЎРАНГ, ЖАВОБ БЕРАМИЗ...

ЖАРИМА ТЎЛАШИМ РОСТМИ?

САВОЛ: Яқинда ўзимга тегишли хонадон ҳовлисиغا оморхона қўрдим. Бир қўшним «Рухсатсиз қурилиш қилганнингиз учун жариммага тортиласиз», деди. Унинг гапи тўғрими?

Хуршид МАҲКАМОВ
Тошкент вилояти

ЖАВОБ: Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодексда муайян ҳолатларда тегишли рухсатномага эга бўлмаддан бино ва иншоотларни лойиҳалаштирганлик, реконструкция қилганлик ва қурганлик учун фуқаролар ва мансабдор шахсларга нисбатан маъмурий жавобгарлик ва жарима жазоси белгиланган. Бироқ бу қурилиш-таъмирлаш ишлари билан боғлиқ ҳар қандай ҳолатга татбиқ этилади, дегани эмас.

Хусусан, Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 99-моддаси мазмунига кўра, тегишли рухсатномасиз қурилиш-таъмирлаш билан боғлиқ ишлар фақат куйдаги иккита ҳолатда амалга оширилган тақдирда жавобгарликни келтириб чиқариши мумкин:

– қурилиш-таъмирлаш ишлари биноларни, иншоотларни ёки бошқа объектларни қуриш, реконструкция қилиш ва капитал таъмирлашга таъқиқлар (чекловлар) белгиланган зоналарда амалга оширилган бўлса; – қурилиш-таъмирлаш ишлари аҳоли пунктларининг тасдиқланган бош режаларига, уларни режалаштириш ва қуриш лойиҳаларига зид равишда (бош режаларда назарда тутилмаган ҳолда) бажарилган бўлса.

Агар юқорида қайд этилган чекловлар бўлмаса, ўзингизга тегишли хонадон ҳудудида қўшимча қурилиш қилишингиз ёки реконструкция ишларини амалга оширишингиз мумкин ва бунинг учун жавобгарликка тортилмасиз.

Ҳуқуқ ва халқаро ҳаёт бўлими

ИЧКИ ТУРИЗМ

УСТОЗЛАР ҚУВОНЧИ – БИЗ УЧУН КАТТА МУКОФОТ

Ўқитувчи ва мураббийлар куни муносабати билан пойтахтимизда фаолият юритаётган профессор-ўқитувчилар ва педагог-ҳодимлар учун Самарқанд шаҳрига саёҳат ташкил этилди.

Мақтабгача таълим ташкилотлари умумий ўрта таълим мактаблари ҳамда олий ўқув юртларида меҳнат қилаётган 250 нафар соҳа вакили бир неча асрлик тарих, буюк алломалар ва давлат арбобларининг номи билан чамбарчас боғлиқ қадимий замин, ундаги муҳташам обидалар ва маънавий муҳит билан яқиндан танишди. Жумладан, буюк муҳаддис, ислом олами-нинг энг улуғ алломаларидан бирининг номи билан аталмиш маскан – Имом ал-Бухорий мажмуасига ташриф буюрдилар. Бобокалонимизнинг илмий мероси, ҳадис илмини ривожлантиришдаги бекиёс хизматлари ҳақида маълумотларга эга бўлиш, тарихий ва маънавий муҳитни ҳис этиш саёҳат мазмунини янада бойитди.

Айтиш лозимки, бундай тадбирлар нафақат дам олиш, балки ҳамкасблар ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлаш, жамоавий бирдамликни ошириш учун ҳам муҳим аҳамият касб этади.

– Қўндалик фаолиятимизда болалар таълим-тарбияси, дарс машғулотлари ва бошқа вазифалар билан банд бўламиз, – дейди Сергели туманидаги 349-ДМТТ тар-

биячиси У.Рустамова. – Шундай пайтларда ҳамкасблар билан биргаликда саёҳат қилиш, юртимизнинг гўзал масканларида бўлиш биз учун бошқақа завқ беради. Бундай эътибор учун ташкилотчиларга миннатдорлик билдираимиз.

Кейинги пайтларда педагогларни юртимизнинг турли диққатга сазовор қадамжоларига ҳам саёҳатга юбориш хайрли анъанага айланган. Хусусан, Хоразмнинг қадимий тарихи, Хиванинг ўзига хос меъморий қиёфаси билан танишиш, Зоминнинг сўлим табиати ва тоғ манзараларини томоша қилиш ўқитувчиларга ўзаро фикр алмашиш, тажриба ва таассуротларини баҳам қўриш, ҳамкасблик ришталарини янада мустаҳкамлаш имкониятини ҳам берди.

Биз бундан кейин ҳам таълим фидойиларига алоҳида эътибор қўрсатиш, уларнинг мазмунли ҳордиқ чиқариши, маданий-маърифий савияларини ошириши билан боғлиқ ишларни изчил давом эттираимиз. Зеро, устозлар қувончи, самимий дуолари биз учун энг катта мукофотдир.

Абдуҳалил РАҲМОНОВ,
Таълим ва фан ходимлари қасаба уюшмаси Тошкент шаҳар кенгаши раиси

СЕМИНАР

ГЕНДЕР ТЕНГЛИК ВА ХАВФСИЗ МЕҲНАТ ШАРОИТЛАРИ

Бухорода давлат органлари ва ташкилотларида гендерга оид аудит ўтказиш тартибига бағишланган семинар бўлиб ўтди. Унда қасаба уюшмалари фаоллари, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, меҳнат ҳуқуқи ҳамда техник инспекторлар, шунингдек, соҳа мутахассислари иштирок этдилар.

Дастлаб Федерациянинг вилоят кенгаши раиси ўринбосари Ҳамиджон Бешимов сўзга чиқиб, давлат бошқарувида гендер аудитини самарали йўлга қўйиш, меҳнат жамоаларида ҳодимлар учун тенг имкониятлар яратиш,

хотин-қизларнинг меҳнат ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш бугунги куннинг устувор вазифаларидан бири эканини таъкидлади.

Семинарда 2030 йилга қадар мамлакатимизда гендер тенгликка эришиш стратегиясининг мақсад ва вазифалари атрофича таҳлил қилинди.

Ҳайитбек БАРНОЕВ,
Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Бухоро вилояти кенгаши меҳнат техник инспектори

1211 ЭШИТАДИ...

ШАҲИНАБОНУ ХАСТАЛИКДАН ХАЛОС БЎЛДИ

Самарқандлик Шаҳинабону оғир дардга чалинди. Шифокорлар жароҳлик амалиёти ўтказиш лозимлигини айтишди. Аммо оиланинг моддий аҳволи яхши эмасди.

Ун икки ёшли қизининг кун сайин сўниб бораётганидан қаттиқ хавотирга тушган Юлдуз Эргашева қасаба уюшмалари қошида фаолият юритаётган 1211 рақамли «Ишонч телефони»га кўнғироқ қилиб, амалий ёрдам сўради.

Мурожаат назоратга олиниб, тегишли ташкилотларга йўналтирилди. Натижада Шаҳинабону Раҳматова вилоят кўп тармоқли болалар тиббиёт марказида операция қилинди.

Айни вақтда қизчанинг аҳволи яхшиланди ва у тенгдошлари сафига қайтди. Фарзанди хасталикдан халос бўлганидан онанинг боши кўкка етди.

**Нурбек
ФАХРИДДИНОВ**

ЎҚУВ

БИЛИМ ВА МАЛАКА ОШИРИЛДИ

«Тахиятош ИЭС» АЖда ҳодимларнинг меҳнат муҳофазаси бўйича билим ва кўникмаларини янада ошириш ҳамда қўнунчиликдаги янгиликларни тушунириш мақсадида семинар ташкил этилди. Унда Қорақалпоғистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазири Давлат инспекцияси ҳамда Ўзбекистон қасаба уюшмалари Федерациясининг Қорақалпоғистон кенгаши меҳнат ва техник инспекторлари Маман Сейдуллаев, Бекполат

Утепбергенов, Султон Ўразимбетов иштирок этдилар.

Семинарда меҳнатни муҳофаза қилиш ишларини тўғри ташкил этиш, мутахассисларнинг масъулияти ва вазифалари, Меҳнат кодексига киритилган ўзгартиришлар ҳақида маълумотлар берилди.

Фотима АБДУРАИМОВА
«ISHONCH»

Батафсил маълумот олиш учун
«Ishonch»нинг Телеграм
каналига ўтинг:

ЎРИНДОШЛИҚДА ИШЛАЁТГАН
ХОДИМЛАРГА УСТАМА ТЎЛАШДА
НЕГА ЭЪТИРОЗЛАР КЎП?

ПЕНСИЯ ТИЗИМИДА
ЯНГИ ТАРТИБЛАР
КУЧГА КИРАДИ

«ISHONCH» САВОЛИ

САМАРҚАНД ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ,
МАДАНИЯТ ВАЗИРЛИГИ,
ТУРИЗМ ҚЎМИТАСИ ДИҚҚАТИГА!

Самарқанднинг кўп асрлик тарихида Темурийлар даври алоҳида ўрин тутади. Соҳибқирон ва авлодлари амалга оширган улкан бунёдкорлик ишлари туфайли кўҳна юрт жаҳон тамаддунининг муҳим марказларидан бири сифатида эътироф этилади.

САМАРҚАНДДА
НЕГА АМИР ТЕМУР
МУЗЕЙИ ЙЎҚ?

Бироқ бу заминга келган сайёҳ ёки оддий фуқаро «Амир Темур музейи қаерда?» деб сўраса, қандай жавоб беришни билолмай қоласиз. Чунки шаҳарда Амир Темурнинг ҳаёти, давлатчилик фаолияти ва тарихий меросини яхлит тарзда ёритадиган алоҳида музей мавжуд эмас.

Албатта, пойтахтимизда Темурийлар тарихи давлат музейи фаолият кўрсатмоқда. Агар Темурийлар даврининг энг муҳим марказларидан бири бўлган Самарқандда ҳам унга ўхшаш музей мажмуаси ташкил этилса, айни муддао бўларди. Чунки Самарқанд соҳибқирон даврида давлат пойтахтига айланиб, улкан сиёсий, иқтисодий ва маданий марказ сифатида шаклланди. Ўша кезларда барпо этилган Гўри Амир мақбараси, Регистон мажмуаси, Улугбек мадрасаси ва бошқа кўплаб меъморий обидалар асрлар оша сақланиб келмоқда.

Туристлар оқими йил сайин кўпаяётган ҳозирги шароитда тарихдан сўзлайдиган, Темурийлар даври ҳақида яхлит тасаввур берадиган муҳим маърифий марказга эҳтиёж яққол сезиляпти. Аслида бундай музейнинг аҳамияти

фақатгина туризм билан чекланмайди. У ёш авлоднинг миллий ўзлгимизга қизиқишини ошириш, тарихий хотирани асраш, илмий-тадқиқот ишларини қўллаб-қувватлаш ва Самарқанднинг халқаро маданий нуфузини янада юксалтиришга ҳам хизмат қилади. Қолаверса, масала фақат янги бино қуришдан ёки яна бир маданий муассаса ташкил этишдан иборат эмас. Гап Самарқанднинг Амир Темур ва Темурийлар тарихидаги беқиёс ўрини замонавий музей воситалари орқали дунё аҳлига янада тўлиқ ва таъсирчан намоён этиш ҳақида бормоқда.

Зеро, Самарқанднинг ҳар бир кўчаси, ҳар бир меъморий ёдгорлиги Темурийлар даври ҳақида ҳикоя қилади. Шу боис ўша даврни яхлит тарихий манзара сифатида намоён этадиган замонавий музей барпо этилса, фойдадан холи бўлмасди. Бу масалани мутахассислар, тарихчилар, музейшунослар ва жамоатчилик иштирокида жиддий муҳокама қилиш ва тегишли хулосага келиш лозим.

Нурилла
ШАМСИЕВ
«ISHONCH»«ПАРЧАЛАНАЁТГАН»
ИНСОНУнинг руҳиятини қандай
асраб қолиш мумкин?

Илм-фан ва технологиялар ривожлангани сари инсон имкониятлари кенгаймоқда, аммо ички барқарорлик ва руҳий яхлитлик билан боғлиқ муаммолар кучаймоқда. Улардан бири замонавий психологияда «яхлитлик танқислиги» деб аталувчи ҳолатдир. Бу атама илмий адабиётларда турлича ифодаланса-да, мазмунан бир нуқтага, яъни инсоннинг ички дунёси, қадриятлари, ҳис-туйғулари ва ташқи ҳаёти ўртасидаги уйғунлиқнинг бузилишига бориб тақалади. Оддий қилиб айтганда, инсон бир нарсани ўйлаб, бошқача гапирганда ва бошқача ҳаёт кечирганда, ички «мен»и парчаланаяди. Оқибатда у ўзини турли ролларни ижро этувчи актёр сифатида ҳис қилади.

ЗАМОНАВИЙ ТАЛАБА НЕГА
БУ ҲОЛАТГА ТУШИБ ҚОЛМОҚДА?

Хозирги талабаларнинг ҳаёти аввалгиларникидан мутлақо фарқ қилади. Илгари инсоннинг шахсияти

Жанубий Корея – дунёда интернет ва ижтимоий тармоқларга энг кўп боғланган давлатлардан бири. Ёшлар ўртасида депрессия, ёлғизлик, ўзликни англаш инқирози кучайганидан сўнча давлат махсус лойиҳаларни йўлга қўйди. Смартфондан вақтинча узилиш масканлари, психологик реабилитация марказлари ва табиат терапияси шулар жумласидандир. Бундай лойиҳалардан кейин талабаларда хавотир камайиб, жонли мулоқот ва эмоционал барқарорлик ортган.

асосан оила, китоб ва атроф-муҳит таъсирида шакланган бўлса, бугун у бир вақтнинг ўзида ўнлаб ахборот манбалари ичида яшамоқда. Ижтимоий тармоқлар, сунъий интеллект, онлайн муҳит ва доимий таққослаш психологияси ёшлар онгига кучли босим ўтказмоқда.

Талаба аудиторияда бир образда, ижтимоий тармоқда иккинчи тимсолда, оила давраида эса мутлақо бошқа қиёфада намоён бўлиши мумкин. Бу ҳолат аста-секин ички зиддиятларни келтириб чиқаради. Оқибатда инсон ўзининг ҳақиқий «мен»ини йўқота бошлайди. Энг хавфлиси, кўпчилики буни муаммо сифатида англамайди. Масалан, баъзи та-

лабалар интернетда муваффақиятли ва сергайрат кўринади. Аслида эса улар ички тушкунлик, хавотир ёки ўзидан қониқмаслик билан курашаётган бўлади. Бу вақт ўтиши билан эмоционал чарчоқ, маънавий бўшлиқ ва ҳатто депрессияга олиб келиши мумкин.

«МЕН КИММАН?»
ДЕГАН САВОЛ КУЧАЙМОҚДА

Инсон ҳаётидаги энг муҳим эҳтиёжлардан бири ўзликни англашдир. Яъни, инсон ўзининг кимлиги, ҳаётдаги мақсади ва қадриятларини англаши керак. Аммо ҳозирги тезкор муҳитда ёшларнинг аксарияти тайёр «идеал образлар» таъсирида яшашни афзал кўрмоқда. Кимдир бойликни, кимдир машҳурликни, яна кимдир ташқи кўринишни ҳаётнинг асосий мезони сифатида қабул қилмоқда. Натижада ўз ички эҳтиёжларига эмас, балки жамиятдаги сунъий стандартларга мослашишга ҳаракат қиляпти. Бу эса ички зиддиятларни кучайтиради.

ИЖТИМОИЙ ТАРМОҚЛАР
ИЛҲОМ МАНБАИМИ ЁКИ
ПСИХОЛОГИК БОСИМ?

Ижтимоий тармоқларни бутунлай қоралаш тўғри эмас. Улар билим олиш, мулоқот ва имкониятларни кенгайтириш воситаси ҳам. Шу билан бирга, улардан нотўғри фойдаланиш инсон психологиясига салбий таъсир кўрсатиши аниқ. Айниқса, доимий таққослаш хавфи. Талаба ўз ҳаётини бошқаларники билан солиштириб кўрса, кимдир хорижда ўқияпти, кимдир биз-

нес қиляпти, бошқа биров машҳур бўлиб кетмоқда. Бу ҳолатлар унда «Мен ортада қоляпман» деган фикрни пайдо қилади. Ваҳоланки, ижтимоий тармоқлардаги ҳаёт кўп ҳолларда ҳақиқатнинг безатилган қисми холос. Аммо инсон онги буни вақтида англайвермагани боис ўзидан норозилик, хавотир ва руҳий босим кучайиб боради.

ДУНЁДА БУ МУАММОГА
ҚАРШИ ҚАНДАЙ
КУРАШИЛМОҚДА?

Финляндия таълим тизимида ўқувчини ўзини англайдиган шахс сифатида тарбиялаш концепциясига ўтилди. Мактаб ва университетларда жамоавий муҳокамалар, эмоционал интеллект, шахсий фикрни ифодалаш, рақамли маданият, ҳаёт маъноси ҳақида мулоҳаза каби йўналишлар таълимга киритилди. Натижада психологлар талабаларда стресс пасайганини, ижтимоий ишонч ошганини қайд этдилар.

Тажрибалар шуни кўрсатдики, инсонни фақат билим билан эмас, балки ички барқарорлик ва шахсий англаш асосида тарбиялаш маънавий парчаланишнинг олдини олади.

Жанубий Корея – дунёда интернет ва ижтимоий тармоқларга энг кўп боғланган давлатлардан бири. Ёшлар ўртасида депрессия, ёлғизлик, ўзликни англаш инқирози кучайганидан сўнча давлат махсус лойиҳаларни йўлга қўйди. Смартфондан вақтинча узилиш масканлари, психологик реабилитация марказлари ва табиат терапияси шулар жумласидандир. Бундай лойиҳалардан кейин талабаларда хавотир ка-

майиб, жонли мулоқот ва эмоционал барқарорлик ортган.

ЮРТИМИЗДАГИ ИСЛОҲОТЛАР

Мамакатимизда амалга оширилаётган ёшлар сиёсати ва «Ёшлар дафтери» тизими ёлғизланиб қолишнинг олдини олишда муҳим омиб бўлмоқда. Давлат томонидан ишсиз йигит-қизларни қўллаб-қувватлаш ва уларнинг бандлигини таъминлашга, психологик-ижтимоий ёрдам кўрсатишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Бу уларда «Мен жамиятга керакман» деган ишонч ва қадр ҳиссини шакллантириб, маънавий бўшлиқ ва ички парчаланишни камайтиради.

Шунингдек, олий таълим муассасаларида психологлар фаолияти кенгайтирилиб, талабалар билан индивидуал ишлаш, стресс ва депрессия профилактикаси, психологик маслаҳатлар ҳамда тренингларга эътибор кучайди. Бундай ёндашувлар талабаларнинг эмоционал барқарорлигини мустаҳкамлаш, ташқи босимларга чидамлилигини оширишга ҳам хизмат қилмоқда.

Китоб инсонда фикрлаш, таҳлил қилиш, мулоҳаза юритиш ва эмоционал барқарорлик каби фазилатларни ривожлантиради. Шу боис юртимизда ташкил этилаётган китобхонлик танловлари ахборот оқими ва рақамли муҳит таъсирида «парчаланган тафаккур»нинг салбий оқибатларини юмшатишга ёрдам беради.

ЯХЛИТЛИКНИ
ҚАНДАЙ САҚЛАБ
ҚОЛИШ МУМКИН?

Аввало, инсон ўзини эшитишни ўрганиши керак. Замонавий дунёда ҳамма гапиряпти, аммо озчилик ўз ички овозини тинглаяпти. Бу синдром тузоғига тушиб қолмаслик учун талаба ўзига доимий равишда «Мен ким учун яшайман?», «Нимани истайман?», «Қадриятларим нималардан иборат?», «Ҳаётимдаги асосий мақсад нима?» каби саволларни бериб туриши керак. Бу таҳлил инсонни ички англаш сари етаклайди. Шунингдек, рақамли муҳит билан реал ҳаёт ўртасидаги мувозанатни сақлаш жоиз. Китоб ўқиш, жонли мулоқот, спорт ва ижод билан шуғулланиш, табиат қўйнида вақт ўтказиш инсон руҳиятини тиклашга ёрдам беради.

Энг муҳими, инсон ўзини бошқалар билан эмас, кечаги ўзи билан таққослашни ўрганиши лозим. Чунки ҳақиқий муваффақият фақат диплом, мансаб ёки машҳурлик эмас, инсоннинг ўзини сақлаб қолиши, ички хотир-жамлиги ва маънавий яхлитликка эриша олишидир.

Камолiddин
ЖАББАРОВ,
Ўзбекистон Миллий
университети доценти,
иқтисодий фанлари
бўйича фалсафа доктори

БОЛАЛАР ОМБУДСМАНИГА!

ИНТЕРНЕТДА СОТИЛАЁТГАН БОЛАЛИК
уларнинг ҳуқуқларини ким ҳимоя қилади?

Хўш, бугун интернетда машҳур бўлаётган ўғил-қизларнинг эртанги тақдири нима бўлади? Бу ҳақда кимдир ўйлаб кўрганмикан? Вақт-соати етиб, «Нима учун менинг ҳаётим бегоналарнинг кулгиси ва трендига айлантирилган?» деган савол уларни қийнамасмикан?

Дунё тажрибасидан маълум бўлишича, ота-она фарзандининг розилигисиз унинг сурати ва видеоларини тармоққа жойлаши оқибатида келиб чиқаётган низолар аллақачон ҳуқуқий майдонга кўчган. Мисол учун, Австрияда 18 ёшга тўлган қиз ўз ота-онасини судга берган. Сабаби, болалигидан бери ота-онаси унинг 500 дан ортиқ шахсий ва ноқулай ахволдаги суратларини Facebook тармоғига жойлаштириб келган. У суратларни ўчиришни қайта-қайта сўраса-да, отаси «Буни ўзим олганман, хоҳлаганимча фойдаланаман», деб рад этган. Натижада суд қизнинг шахсий ҳаёти дахлсизлиги ва шаънини ҳимоя қилиш ҳуқуқини тан олиб, ота-она зиммасига сурат ва видеоларни ўчириш мажбуриятини юклаган.

Худди шундай иш Италиянинг Рим фуқаролик судида ҳам кўриб чиқилган. 16 ёшли ўсмир онаси ижтимоий тармоқларда унинг расмларини тез-тез жойлаштириши ва шахсий ҳаётига аралашishi ҳақида судга арз қилган. Суд онага ўғлининг суратларини ўчириб ташлаш ва

қайта эълон қилмаслик мажбуриятини юклаган.

Францияда эса 2024 йили махсус қонун қабул қилиниб, ота-она бола тасвири тармоққа жойлашидан олдин унинг фикрини инобатга олиши зарурлиги шарт қилиб қўйилди ва суиистеъмолчилик бўлган тақдирда судга тасвир тарқатиш ваколатини ота-онадан тортиб олиш ҳуқуқи берилди.

Бундай суд амалиёти ва қонунчилик бежиз пайдо бўлаётгани йўқ. Улар халқаро ҳуқуқ нормаларига таянади. Жумладан, БМТнинг Бола ҳуқуқлари тўғрисидаги конвенциясининг 16-моддасида шундай дейилади: «Ҳеч бир бола шахсий, оилавий ҳаётининг дахлсизлиги, уй-жойининг ёки ёшишмаларининг сир сақланиши ҳуқуқини амалга оширишда ўзбошимчиликка, ноқонуний аралашувга, шунингдек, унинг шаъни ва обрўсига ноқонуний тажовуз қилинишига дучор этилиши мумкин эмас». Шунингдек, ушбу Конвенциянинг 12-моддасида боланинг ўзига тааллуқли ҳар қандай масалада шахсий фикрини эркин ифода этиш ҳуқуқи кафолатланган.

Миллий қонунчилигимизда ҳам бу борада мустақам ҳуқуқий пойдевор мавжуд. Хусусан, «Бола ҳуқуқларининг кафолатлари тўғрисида»ги қонуннинг 9-моддасида боланинг шаъни ва қадр-қиммати тажовуз қи-

линишига, шахсий ҳаётига аралашушга йўл қўйилмаслиги белгиланган. 10-модда бола ота-она томонидан содир этиладиган руҳий зуравонлик ва унинг шаънига нисбатан бўладиган тажовузолардан ҳимоя қилади. Оила кодексининг 67-моддасида эса «Бола ота-онаси (уларнинг бири) томонидан ҳуқуқлари суиистеъмол қилинганда ўз ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш учун васийлик ва ҳомилик органларига, 14 ёшга тўлган эса мустақил равишда судга мурожаат қилиш ҳуқуқига эга» деб қайд этилган. Бундан ташқари, Фуқаролик кодексининг 99-моддаси фуқаронинг шахсий номулкий ҳуқуқларини, жумладан, шахсий ҳаёти сирини қонун билан қўриқланишини кафолатлайди.

Демак, ота-онанинг ўз фарзанди тасвирларидан унинг розилигисиз ёки ҳуқуқ ва манфаатларига зарар етказадиган тарзда фойдаланиши қонунчилик талабларига зид. Зеро, ўғил-қизлар ота-онанинг ёки блогерларнинг медиа ва моливий мақсадларини ҳал қилувчи манба эмас. Уларнинг болалигини дахлсиз ўтказиш ҳуқуқи ҳар қандай гонорар ҳамда «лайк»лардан устун туриши шарт!

Шу боис Болалар омбудсмани ҳамда мутасадди ташкилотлар мамлакатимизда бола ҳуқуқларини ишончли ҳимоя қилиш, уларнинг рақамли оламдаги дахлсизлигини таъминлаш масаласига жиддий эътибор қаратсалар айни муддао бўлар

эди. Ижтимоий тармоқларда болаларнинг шахсий ҳаётинан тижорий ёки медиа мақсадларда фойдаланишга чек қўядиган, шунингдек, блогерлар ва ота-оналарнинг

Францияда эса 2024 йили махсус қонун қабул қилиниб, ота-она бола тасвири тармоққа жойлашидан олдин унинг фикрини инобатга олиши зарурлиги шарт қилиб қўйилди ва суиистеъмолчилик бўлган тақдирда судга тасвир тарқатиш ваколатини ота-онадан тортиб олиш ҳуқуқи берилди.

рақамли майдондаги масъулиятини белгилайдиган ҳуқуқий ҳамда ахлоқий меъёрларни ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш вақти аллақачон етди. Бу нафақат бугунги болаларнинг, балки келажак авлоднинг хавфсизлиги учун ҳам муҳим ҳуқуқий кафолатдир.

Дилдора
ИБРОҲИМОВА
«ISHONCH»

Батафсил маълумот олиш учун
«Ishonch»нинг Телеграм
каналига ўтинг:

ДОРИЛАР ЎЗ НАРХИДАН
ҚИММАТ СОТИЛАЁТГАНИ
АНИҚЛАНГАН

ЎЗБЕКИСТОНЛИКЛАРНИНГ
ҚАРИЙБ ЯРМИДА ЖАМГАРМА ЙЎҚ –
МАРКАЗИЙ БАНК

«ТИТАНИК» ДАН ҚОЛГАН САБОҚ ёхуд жамиятда ҳеч ким ёлғиз эмас

Кўпчилик сингари пиёда юрарканман, гоҳида адоқсиз ўй-хаёллар гирдо-бига тушиб қоламан. Баъзан яқин биродарларим ёнидан уларни кўрмай ўтиб кетсам, гоҳи улар мени пайқашмаганига гувоҳ бўламан. Бунинг сабаби оддий – биз ўзимизга керак-керакмас эҳтиёжлар ортидан қувадиган бўлдик. Бутун куч ва эътиборимизни маиший эҳтиёжларга боғлаб қўйганмиз, десам ҳам муболага бўлмайди.

Хўш, биз вақтимизни бир-биримиздан қизганиб яшаётган айна даврдан ёрдамга муҳтож, ногиронлиги бор инсонларнинг ҳаёти, тақдири қандай кечаётган экан?

Очиғи, ижтимоий ҳимоя ҳақида ҳужжатлар, нафақалар, имтиёзлар ва статистик рақамлар орқали кўп гапиримиз. Аммо бу тушунчалар ортида ёрдамга муҳтож одамларнинг эртанги кунга умиди туради. Шу маънода ижтимоий ислохотлар жараёнига бир қур назар ташлашни мақсад қилдик.

Бизнес ва ижтимоий бошқарувда «Титаник эффекти» деган тушунча бор. Бу тизим ва ташкилотларнинг ўз соҳа-лохотига ортиқча ишониши, талай муаммоларни кўздан қочириши туфайли инқирозга юз тутишини англатади.

«Титаник» кемаси 1912 йил 14 апрелдан 15 апрелга ўтар кечаси Атлантика океанининг шимолӣ қисмида айсбергга урилиши оқибатида океан тубига фарқ бўлади. Ҳалокат кечасида «Титаник» капитанига бу ҳақда бир неча радиограммалар келган. Аммо радиостлар ва раҳбарият «Кема барибир чўкмайди» деган ишонч билан бу хабарларга етарли даражада эътибор бермай, телеграмма жўнатиш билан банд бўлишган. Ҳатто реклама шорларидан бирида «Бу кемани Худо ҳам чўктира олмайдми» деган ёзув бўлган.

Ушбу фожиа ҳақида, жумладан, 1997 йилда Жеймс Кэмерон томонидан яратилган «Титаник» фильми орқали биламиз. Фильмда ишқий муносабатларга катта урғу берилган бўлса-да, аслида унда янада чуқуorroқ ижтимоий масалалар акс этган. Ижтимоий қатламлар ўртасидаги тафовут, кемадаги уч хил синф вакиллари ҳаётидаги кескин фарқлар моҳирона тасвирланган.

Ҳатто фавқулодда вазиятлар учун мўлжалланган қўтқарув қайиқларининг бир қисми аристократ қатламнинг «Кема дизайни бузилади» деган вақлари билан камайтирилгани ҳам ижтимоий тенгсизликнинг рамзий ифодаси сифатида кўрсатилган. Яъни инсонлар ҳаётидан кўра, юқори синф вакиллари хоҳиши устун қўйилгани таъкидланган. Аслида «Титаник» кемасини мажозан жамиятга, унинг муҳандислиги ва хавфсизлик тизимини эса давлат бошқарувига қийсёлаш мумкин. Агар давлат жамиятни мувозанатли ва адолатли бошқара олмаса, ижтимоий тенгсизлик, эътиборсизлик ва тизимли хатолар охир-оқибат ҳалокатга олиб келади. Шу маънода кучли ижтимоий ҳимоя тизими барқарор жамият қуришнинг асосий кафолатларидан биридир.

Сунгги йилларда мамлакатимизда амалга оширилган ислохотлар ҳам айнан тизимли муаммоларни бартараф этишга қаратилди. Узоқ йиллар давомида ижтимоий ҳимоя асосан кам таъминланган оилаларга бериладиган нафақалардан иборат деб қаралган. Бироқ

бу ёрдамлар ҳар доим ҳам манзилли ва тизимли бўлмаган. Давлат томонидан ажратилган маблағлар кўпинча умумий кўрсаткичлар асосида тақсимланиб, айрим эҳтиёжманд фуқаролар тизимдан ташқарида қолиб кетган.

Янги таҳрирдаги Конституцияда Ўзбекистоннинг ижтимоий давлат сифатида белгиланиши эса бу соҳада туб бурилиш ясади. Эндликда ижтимоий ҳимоя давлатнинг ихтиёрий ташаббуси эмас, балки қонун билан мустаҳкамланган мажбуриятига айланди. Бу ўзгариш ижтимоий сиёсатни янги босқичга олиб чиқди. Мазкур конституциявий ёндашув амалиётда ҳам ўз ифодасини топди. 2023 йил 1 июнда аҳолини сифати ижтимоий хизматлар билан таъминлаш мақсадида Президент ҳузурида Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ташкил этилди ва бу Конституцияда белгиланган «Ижтимоий давлат» тамойилини ҳаётга татбиқ этувчи биринчи ва энг йирик институционал механизм бўлди. Ушбу институт қисқа вақт ичида ижтимоий сиёсатнинг муҳим марказига айланди. Давлатимиз раҳбари томонидан ижтимоий ҳимоя тизимини тубдан трансформация қилиш борасида стратегик вазифалар белгилан берилди. Хусусан, ҳар бир оила ва инсон тақдирига индивидуал ҳамда профессионал ёндашиш

Ижтимоий хизматлар тизимида амалга оширилган муҳим ўзгаришлардан бири институционал ислохотлардир. Хусусан, илгари фаолият юртган «Саховат» интернат уйлари тугатилиб, уларнинг негизиди очқилик ва ижтимоий интеграция тамойилларида асосланган Ижтимоий кўллаб-қувватлаш марказлари ташкил этилди. Агентлик тизимидаги 11 та санаторийда қарийб 120 минг нафар имтиёзли тоифа вакиллари – I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахслар, ёлғиз кексалар ҳамда пенсия олувчилар бепул соғломлаштирилди.

фуқарога энг яқин бўгин – маҳалла даражасига тушириш соҳа вакиллари учун устувор вазифа этиб белгиланди.

Ўтган давр тажрибаси шуни кўрсатдики, ижтимоий ҳимоя тизими узоқ йиллар давомида асосан маблағларни тақсимлаш билан чекланиб қолган. Айрим ҳолларда тизим фуқароларга ўзини ривожлантиришлари учун туртки бўлиш ўрнига, аксинча, ёрдамга қарамликни кучайтириб юборган. Масалан, меҳнатга лаёқатли кишилар ҳам нафақа тизимида қолиб кетган, ногиронлиги бор шахсларнинг реабилитация ва касбга тайёрланиши эса етарлича эътиборга олинмаган.

Ислохотларнинг асосий мақсади эса айнан шу ёндашувни ўзгартиришдир. Машҳур иқтисодчи Абхжиж Банержи шундай дейди: «Камбағалликка қарши кураш фақат пул тарқатиш билан эмас, балки инсонларга имконият яратиш орқали амалга оширилади». Бу фикр замонавий ижтимоий сиёсатнинг асосий тамойилларидан бирига айланган.

Бугунги ижтимоий сиёсатнинг асосий моҳияти шундаки, давлат ўз фуқа-

росини иқтисодиётнинг фаол иштирокчисига айлантиришни бош мақсад деб билади. Ҳар бир шахсга фавқулодда истеъдод, инновация яратувчи, алоҳида лойиҳа сифатида қарайди. Бир сўз билан айтганда, ногиронлиги бор инсонларга умидсиз қараш, уларга йўналтирилган маблағ ва ёрдамларни ортиқча харажат деб баҳолаш даври тугади. Эндликда улар ҳам жамиятнинг тенг ҳуқуқли аъзоси ва иқтисодий жараёнларнинг бевосита иштирокчиси бўлиш имкониятига эга бўлишди.

Эсингизда бўлса, бундан бир неча йил аввал қосиб йигит вилот раҳбарини сайёр қабулларидан бирида ўзига ногиронлик аравачаси сўрагани ижтимоий тармоқларда кенг муҳокамаларга сабаб бўлганди. Чунки аксариятимизда кам таъминланган ва ногиронлиги бор шахсларга нисбатан янгилиш тасаввурлар шаклланган. Уларни давлатнинг ҳимоясига боғланиб қолган, берилганга қаноат қилмай, ҳамиша ўзгалардан кўмак кутади, деб ўйлаймиз. Аммо қосиб Ойбек Мадатовнинг ҳикояси бу каби янгилиш тасаввурларни парчалаб ташлади. Аслида улар гуруҳ ва ҳамият борасида кўпчиликка ўрнат қилаверинг!..

Ойбек бирламчи эҳтиёж сифатида аравача, қосиблик билан шуғулланиши учун жой ва шароит сўради. Ортиқча нарсаси илтимос қилмади. Барча истаклари амалга ошган, ҳатто ҳокимлик (давлат вакиллиги) ёрдамида оила қургач, унинг ҳаётга бўлган муносабати қанчалар ўзгарганини тасаввур қилаверинг!..

Олдинлари ижтимоий ҳимоя масаласи 4-5 та масъул ташкилот зиммасида бўлган бўлса, бугун Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги барча функцияларни ўзида жамлаган институционал марказий тузилмага айланди. Ташкил этилган пайдан ҳозирга қадар кенг кўламли ишларни амалга оширди.

Давлат бюджети маблағлари ҳисобидан молиялаштирилдиган ижтимоий дастурлар кўлами сўнгги йилларда сезиларли даражада кенгайди. Хусусан, ушбу дастурларни молиялаштириш харажатлари ялли ички маҳсулотга нисбатан икки баробарга ошди, кам таъминланган нафақа олувчи оилалар қамрови эса беш баробарга кенгайди.

2026 йилги бюджет тақсимида кўра, маблағларнинг 54,7 фоизи ижтимоий соҳага йўналтирилгани ҳам ислохотлар ўта жиддий тус олганидан далolat беради. Шу билан бирга, ногиронлиги бўлган шахслар ва ногирон болалар парвариши билан банд фуқаролар учун янги нафақа турлари жорий этилди. Бугунги кунда ўзгалар парваришига муҳтож, ёлғиз яшайдиган 2 минг нафар фуқарога доимий ижтимоий ёрдам кўрсатиш тизими иш бошлади.

Ўзгалар парваришига муҳтож 17,8 минг нафар фуқаронинг ягона реестри шакллантирилди. Ушбу тизим орқали аҳолига манзилли ёрдам кўрсатиш имконияти кенгайди: уларнинг катта қисми имтиёзли дори воситалари билан таъминланди, чуқурлаштирилган тиббий кўрикдан ўтказилди ҳамда минглаб оилаларнинг уй-жой шароити ногиронлик эҳтиёжларига мослаштирилди. Шунингдек, оилавий шифокор, ижтимоий ходим ва маҳалла раисидан иборат мультидисциплинар гуруҳлар фаолияти йўлга қўйилди. Улар ҳар чоракда фуқароларнинг ўзгалар парваришига муҳтожлик даражасини баҳолаб боради.

Мазкур ёндашув самараси ўларок, кўллаб фуқароларнинг соғлиғи ва ижтимоий ҳолати яхшиланиб, уларнинг жамият ҳаётига қайтишлари учун зарур шароитлар яратилди. Кўрсатилган хизматлар натижасида 13,9 минг на-

фар шахснинг муҳтожлик даражаси камайиб, уларнинг мустақил ҳаёт кечириш имконияти кенгайди.

Ижтимоий хизматлар тизимида амалга оширилган муҳим ўзгаришлардан бири институционал ислохотлардир. Хусусан, илгари фаолият юритган «Саховат» интернат уйлари тугатилиб, уларнинг негизиди очқилик ва ижтимоий интеграция тамойилларида асосланган Ижтимоий кўллаб-қувватлаш марказлари ташкил этилди. Агентлик тизимидаги 11 та санаторийда қарийб 120 минг нафар имтиёзли тоифа вакиллари – I ва II гуруҳ ногиронлиги бўлган шахслар, ёлғиз кексалар ҳамда пенсия олувчилар бепул соғломлаштирилди.

Инклюзив таълимни ривожлантириш борасида ҳам кенг қамровли ишлар олиб борилмоқда. Илк бор ногиронлиги бўлган болалар ўртасида «Имкониятлар олимпиадаси» касб танлови ўтказилди. Мактабгача таълим тизимида юзлаб инклюзив гуруҳлар ташкил

Сўнгги йилларда мамлакатимизда амалга оширилган ислохотлар ҳам айнан тизимли муаммоларни бартараф этишга қаратилди. Узоқ йиллар давомида ижтимоий ҳимоя асосан кам таъминланган оилаларга берилдиган нафақалардан иборат деб қаралган. Бироқ бу ёрдамлар ҳар доим ҳам манзилли ва тизимли бўлмаган. Давлат томонидан ажратилган маблағлар кўпинча умумий кўрсаткичлар асосида тақсимланиб, айрим эҳтиёжманд фуқаролар тизимдан ташқарида қолиб кетган.

этилиб, умумтаълим мактабларида шу тартибдаги янги синфлар очилмоқда. UNICEF билан ҳамкорликда амалга оширилаётган лойиҳалар доирасида ижтимоий соҳа ходимлари замонавий билим ва кўникмалар асосида тайёрланмоқда.

Албатта, келтирилган рақамлар амалга оширилаётган ислохотларнинг фақат бир қисмини акс эттиради. Муҳими шундаки, Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги қисқа вақт ичида мамлакат ижтимоий сиёсатининг энг муҳим институционал бўғинига айланди. У аҳолининг энг қуйи қатламлари учун муносиб ҳаёт шароитларини яратиш, уларнинг жамият ҳаётида тўлақонли иштирок этишини таъминлашда ҳал қилувчи роль ўйнамоқда. Бу жараёнлар халқаро ҳамжамият томонидан эътироф этилмоқда. БМТ Тараққиёт дастури Ўзбекистоннинг ижтимоий ҳимоя тизимини ривожлантириш борасидаги сазй-ҳаракатларини кўллаб-қувватлаб, инклюзив иқтисодий ўсишни таъминлаш йўлида ҳамкорлики давом эттиришга тайёрлигини билдирмоқда.

Хулоса қилиб айтганда, Конституциямизга ижтимоий ҳимоя тушунчасининг киритилиши мамлакатимизда инсон қадрини улуғлашга қаратилган сиёсатнинг устуворлигини яна бир бор тасдиқлади. Президентимиз ташаббуси билан Ижтимоий ҳимоя миллий агентлигининг ташкил этилиши эса бу сиёсат фақат ҳужжатларда эмас, балки амалий ҳаётда изчил рўёбга чиқарилаётганининг яққол ифодасидир. Энг муҳими, ушбу ислохотлар ижтимоий ҳолатидан қатъи назар, жамиятимизнинг барча аъзоларига тенг имкониятлар тақдим этиш орқали мамлакатимизда инсон капиталини рўёбга чиқарадиган инклюзив иқтисодиёт пойдеворини мустаҳкамламоқда.

Зеро, барқарор тараққиёт барча фуқаролар, жумладан, ногиронлиги бўлган шахслар ҳам жамиятнинг иқтисодий ва ижтимоий ҳаётида тенг иштирок этган тақдирдагина таъминланади.

Адҳам

ЭГАМБЕРДИЕВ

МУЛОҲАЗА

ЎЗ ШОДЛИГИНГИЗ УЧУН ЎЗГАЛАР ҲАЛОВАТИНИ БУЗМАНГ

Ҳамма ҳам қувончли саналарни ўзгача нишонлашни истайди. Охирги вақтларда кичик оилавий тантаналарни ҳам дабдабали ўтказиш одат тусига кирди. Ресторанлардаги тўқин-сочин дастурхон, шоулар, совғалар ва кун якунидаги мушакбозлик... Тўғри, тунги осмондаги ранг-баранглик байрам эгаларига ҳушқайфият бағишлаши мумкин. Аммо ана шу қувонч бошқаларнинг ҳаловатини бузиш ҳисобига бўлиши керак эмас.

Кечки вақтда одамлар дам олади, эрталаб кимдир ишга, кимдир дарсга, яна биров муҳим тадбирга бориши керак. Ва эндигина ухлашга ётганда ёки аллақачон ором олаётганда тўсатдан кучли портлаш овози эшитилса, нима бўлади?

Баъзи оилаларда болалар ёки ҳомиладор аёллар, бошқаларида кексалар ёхуд беморлар бўлиши мумкин. Улар кучли ва қутилмаган товусдан чўчиб кетишади. Қўрқув одамлар соғлиғига, ҳатто кичикнотларнинг нутқи ҳам салбий таъсир қилиши мумкин. Ёки ҳомиладор аёл қаттиқ чўчиб кетиши оқибатида туғилажак фарзанди ва ўзининг ҳаёти хавф остида қолиши ҳам эҳтимолдан холи эмас. Биз-ку инсонмиз, вазиятни англашимиз мумкин. Аммо уй ҳайвонлари-чи? Улар қутилмаган «портлаш»ни ҳалокатни сигнал сифатида қабул қилади.

Тўғри, бир кун минг кун эмас деган фикр туғилиши талаб қилади. Биз ёлғиз эмасмиз. Кўп қаватли уйда ҳам, маҳаллада ҳам алоҳида чегаралар бор. Шунинг учун оилавий тадбирларни нишонлашда бошқалар манфаатини ҳам ҳисобга олиш керак. Биз кўпинча маданиятни одоб билан сўзлашиш, катталарга салом бериш ёки жамоат жойини тоза сақлаш билан баҳолаймиз. Аслида унинг яна бир муҳим кўриниши ўзгаларнинг оқоийшталлигини ҳам ҳурмат қилишдир.

Байрам кайфиятини яратиш учун, албатта, тунги салютлар отилиши шарт эмас. Яқинлар билан бир дастурхон атрофида жамулжам бўлиш, совға улашиш, ширин сўзлар айтиш, эсдалик учун суратга тушиш ёки бир-галикда вақт ўтказиш ҳам ёқимли. Ҳақикий тантана оддий самимият билан ўлчанади.

Адолат БАХТИЁРОВА,
Ўзбекистон Журналистика
ва оммавий коммуникациялар
университети талабаси

Мароқли дам олинг, азиз газетхон!

Камолитдин Раҳимов
ижросида ушшоқ

«ҚАРО КЎЗУМ»

Алишер Навоий ғазали

Қаро кўзум, келу мардумлут
эмди фан қилгил,
Кўзум қаросида мардум киби
ватан қилгил.

MUASSIS:
O'zbekiston kasaba uyushmalar Federatsiyasi

2007-yil 11-yanvarda O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida 116-raqam bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-5002

772810500001

«Ishonch» va «Ishonch-Доверие» gazetalarini tahrir hay'ati:

Qudratilla RAFIQOV
(tahrir hay'ati raisi),

Ulug'bek JALMENOVI, Anvar ABDUMUXTOROV, Sayfullo AHMEDOV, Akmal SAIDOV, Ravshan BEDILOV, Qutlimurot SOBIROV, Suhrob RAFIQOV, Shohosim SHOISLOMOV, Hamidulla PIRIMQULOV, Nodira G'OYIBNAZAROVA, Anvar QULMURODOV (Bosh muharrirning birinchi o'rinbosari), Mehridin SHUKUROV (Mas'ul kotib – «Ishonch»), Valentina MARSENYAK (Mas'ul kotib – «Ishonch-Doepuee»)

Bosh muharrir
Husan ERMATOV

«Ishonch»dan olingan ma'lumotlarda manba sifatida gazeta nomi ko'rsatilishi shart. Muallif fikri tahririyat nuqtai nazaridan farqlanishi mumkin.

Bo'limlar:

Kasaba uyushmalari hayoti – (71) 256-64-69
Huquq va xalqaro hayot – (71) 256-52-89
Milliy-ma'naviy qadriyatlar va sport – (71) 256-82-79
Xatlar va muxbirlar bilan ishlash – (71) 256-85-43
Marketing va obuna – (71) 256-87-73

Hududlardagi muxbirlar:

Qoraqalpog'iston Respublikasi – (+998-99) 889-98-20
Andijon viloyati – (+998-99) 889-90-23
Buxoro viloyati – (+998-99) 889-90-31
Navoiy viloyati – (+998-99) 500-05-12
Jizzax viloyati – (+998-99) 688-00-27
Namangan viloyati – (+998-99) 213-09-66
Samargand viloyati – (+998-99) 889-90-26
Sirdaryo viloyati – (+998-99) 889-98-55
Surxondaryo viloyati – (+998-99) 193-19-70
Toshkent viloyati – (+998-99) 600-40-44
Farg'ona viloyati – (+998-99) 889-90-24
Xorazm viloyati – (+998-99) 889-98-01
Qashqadaryo viloyati – (+998-99) 705-08-93

Navbatchi muharrir:
Gulruxbegim ODASHBOYEVA

Musahhihlar:
Dilorom XUDOYBERGANOVA, Umida XUDOYBERGANOVA

Sahifalovchi:
Hasan ABDULLAJILOV

Boshiga topshirish vaqti – 01:50
Topshirildi – 02:10

Bahosi kelishilgan narxda

Gazeta haftaning seshanba, payshanba va shanba kunlari chiqadi.
Gazeta «Ishonch»ning kompyuter markazida teriladi va sahifalandi.

Manziliimiz:
100165, Toshkent shahri, Buxoro ko'chasi, 24-uy.
E-mail:
ishonch1991@yandex.uz

Nashr ko'rsatkichi: 133

Gazetaning poligrafik jihatdan sifati chop etilishiga bosmaxona mas'ul.
Gazetaning yetkazib berilishi uchun obunani rasmiylashtirgan tashkilot javobgar.

Umumiy adadi 35 028 ta

Shundan: 6 498 nusxasi
«Sharq» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi bosmaxonasi –
Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uyda;

19 339 nusxasi
«Erudit» MCHJ bosmaxonasi –
Samarqand shahri, Spitamen ko'chasi, 270-uyda;

9 191 nusxasi
«Poligraf-Press» MCHJ bosmaxonasi –
Marg'ilon shahri, Turkiston ko'chasi, 236-«b» uydachop etildi.

Gazeta ofset usulida, A-2 formatida bosildi.
Hajmi 2 bosma taqob. **Buyurtma: G-1011**

1 2 3 4 5 6